**UCHWAŁA NR XIV/116/12**
**RADY GMINY SĘDZIEJOWICE**

z dnia 29 marca 2012 r.

**w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2012 - 2013**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym ( Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591, z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz.1806, z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203 i Nr 167, poz. 1759, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441 i Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128, i Nr 181, poz. 1337, z 2007 r. Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz. 974 i Nr 173, poz. 1218, z 2008 r. Nr 180, poz. 1111 i Nr 223, poz. 1458, z 2009 r. Nr 52, poz. 420 i Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 28, poz. 142 i 146, Nr 40, poz. 230 i Nr 106, poz. 675 oraz z 2011 r. Nr 21, poz. 113, Nr 117, poz. 679, Nr 134, poz. 777, Nr 149, poz. 887 i Nr 217, poz. 1281 ) oraz art. 10, ust. 2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124) uchwala się, co następuje :

**§ 1.** Uchwala się „ Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2012 - 2013", który stanowi element realizowanych przez gminę celów polityki społecznej ujętych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sędziejowice, stanowiący załącznik do uchwały.

**§ 2.** Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Sędziejowice.

**§ 3.** Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2012 r.

Przewodniczący Rady Gminy
Sędziejowice

**Wacław Ułański**

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XIV/116/12

Rady Gminy Sędziejowice

z dnia 29 marca 2012 r.

# GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2012 - 2013

## Rozdział 1. WPROWADZENIE

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2012 - 2013 zwany dalej „Programem" określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych wynikających z nadużywania narkotyków. Niniejszy dokument stanowi kontynuację i rozwinięcie działań prowadzonych w latach ubiegłych w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. Jest ważnym elementem Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2005 - 2013.

Nadrzędnym celem programu jest tworzenie przez gminę spójnego systemu działań profilaktycznych i naprawczych, do których zgodnie z założeniami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii należą w szczególności:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo - rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczęszczających w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
- pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

## Rozdział 2. PODSTAWA PRAWNA

Podstawę do praktycznej realizacji zadań i piorytetów w zakresie przeciwdziałaniu narkomanii stanowią następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2 lutego 2012 r. poz. 124 ),
- Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011 - 2016,
- Narodowy Program Zdrowia na lata 2007 - 2015,
- Wojewódzki Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2011 - 2015,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.).

## Rozdział 3. REALIZATORZY PROGRAMU

1. Realizację programu koordynuje pracownik Referatu Organizacyjnego i Spraw Społecznych

Urzędu Gminy Sędziejowice we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sędziejowicach.

2. Program realizują:

1) szkoły ( ZSO nr 1 w Sędziejowicach, ZS w Marzeninie, ZSR w Sędziejowicach );

2) Gminny Ośrodek Kultury w Sędziejowicach;

3) Gminna Biblioteka Publiczna w Sędziejowicach;

4) Komisariat Policji w Widawie;

5) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sędziejowicach wraz z Punktem Konsultacyjnym;

6) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sędziejowicach;

7) organizacje pozarządowe ( Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Gminy Sędziejowice, Fundacja PHAROS w Zduńskiej Woli );

8) parafie, osoby fizyczne, specjaliści z zakresu uzależnień i profilaktyki.

## Rozdział 4.
## DIAGNOZA

1. Dane ogólnopolskie

Najnowsze dane o charakterze ogólnopolskim na temat używania narkotyków przez młodzież szkolną pochodzą z badania zleconego przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii oraz Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zakład Badań nad Alkoholizmem i Toksykomaniami Instytutu Psychiatrii i Neurologii w 2011 roku zrealizował ogólnopolskie badania ankietowe w ramach Europejskiego Programu Badań Ankietowych w Szkołach (ESPAD) na próbie reprezentatywnej uczniów klas trzecich szkół gimnazjalnych (15-16 lat) oraz klas drugich szkół ponadgimnazjalnych (17-18 lat). Badania ankietowe w szkołach dostarczają informacji o rozpowszechnieniu eksperymentalnego i okazjonalnego używania substancji psychoaktywnych, lecz nie nadają się do oceny rozmiarów zjawiska uzależnień. Celem badania był przede wszystkim pomiar natężenia zjawiska używania przez młodzież substancji psychoaktywnych. Zgodnie z oczekiwaniami wyniki badania wskazują na znacznie niższy poziom rozpowszechnienia używania substancji nielegalnych, niż legalnych, szczególnie alkoholu i tytoniu. Większość badanych nigdy po substancje nielegalne nie sięgała. Wśród tych, którzy mają za sobą takie doświadczenia większość stanowią osoby, które co najwyżej eksperymentowały z marihuaną lub haszyszem. Chociaż raz w ciągu całego życia używało tych substancji 24,3% młodszych uczniów i 37,3% starszych uczniów. Na drugim miejscu pod względem rozpowszechnienia wśród substancji nielegalnych jest amfetamina - ok. 4,6% wśród uczniów gimnazjów i 8,3% wśród uczniów szkół wyższego poziomu. Aktualne, okazjonalne używania substancji nielegalnych, czego wskaźnikiem jest używanie w czasie ostatnich 12 miesięcy, także stawia przetwory konopi na pierwszym miejscu pod względem rozpowszechnienia. W klasach trzecich gimnazjów używa tego środka ponad 10,1% uczniów, w klasach drugich szkół ponadgimnazjalnych – 28,5%. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem 10,5% uczniów klas trzecich gimnazjów i 15,0% uczniów klas drugich szkół ponadgimnazjalnych używało marihuany lub haszyszu. Zarówno eksperymentowanie z substancjami nielegalnymi, jak ich okazjonalne używanie jest bardziej rozpowszechnione wśród chłopców niż wśród dziewcząt. Wskaźniki używania przetworów konopi w 2011 r. silnie wzrosły, chociaż w latach 2003-2007 obserwowano stabilizację lub spadek. Trzeba dodać, że w latach 1995-2003 mieliśmy do czynienia ze wzrostem tych wskaźników. Zmiany w rozpowszechnieniu używania przetworów konopi wśród chłopców i dziewcząt nie układają się w tak czytelną tendencję, jak w przypadku alkoholu i tytoniu, chociaż tu również można było zaobserwować lekkie zmniejszenie się różnic między chłopcami a dziewczętami w stosunku do 1995 r. W 2011 r. po raz pierwszy w badaniach ESPAD zapytano o używanie „dopalaczy". Niemal wszyscy badani słyszeli o „dopalaczach", jednak tylko 15,3% uczniów klas trzecich gimnazjów i 21,6% uczniów klas drugich szkół ponadgimnazjalnych było kiedykolwiek w sklepie z „dopalaczami". Odsetki uczniów, którzy kiedykolwiek używali dopalaczy są jeszcze niższe (10,5% gimnazjalistów i 15,8% uczniów szkół ponadgimnazjalnych). W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem po tą substancję sięgało 2,5% badanych z młodszych klas i 2,2% ze starszych. Używanie „dopalaczy" jest bardziej rozpowszechnione wśród chłopców niż wśród dziewcząt. Jeszcze rzadziej zdarza się przyjmowanie leków uspokajających lub nasennych bez przepisu lekarza. Takie doświadczenia, chociaż raz w życiu, stały się udziałem 15,5% młodszych uczniów i 16,8% starszych uczniów. Sięganie po te leki jest bardziej rozpowszechnione wśród dziewcząt niż wśród chłopców.

2. Dane lokalne

W 2010 r. na zlecenie Gminy Sędziejowice badania ankietowe dotyczące lokalnych zagrożeń społecznych (picie alkoholu, palenie papierosów, stosowanie narkotyków, zjawisko przemocy) przeprowadziło Centrum Rozwiązywania Problemów Społecznych w Warszawie. Badaniem objęto uczniów klas trzecich gimnazjum (15-16 lat) i uczniów klas drugich szkoły ponadgimnazjalnej (17-18 lat). Jak wynika z raportu młodzieńcze eksperymentowanie z narkotykami sprowadza się najczęściej do doświadczeń z marihuaną, która jest najczęściej używanym przez młodzież narkotykiem, co potwierdza połowa tych uczniów, którzy zadeklarowali

kontakt z narkotykami - a 1,9 % całej badanej populacji. Pojedyncze osoby przyznały się do stosowania amfetaminy oraz dopalaczy.

Niepokojący może być fakt, iż młodzież, która używa narkotyków - zdaje się traktować je jako antidotum na swoje problemy. Wprawdzie tylko 4 osoby - ale jednak stanowiące 2/3 uczniów mających kontakt z narkotykami stwierdza, że pomagają one w sytuacjach kryzysowych. Na szczęście większość badanej populacji uczniów, bądź zdecydowanie stwierdza, iż narkotyki nie pomagają w trudnych sytuacjach (66,2 %), bądź po prostu nie ma wiedzy na ten temat (28,6 %). Okoliczności pierwszego kontaktu z narkotykami są bardzo różnorodne: wakacje, wagary, szkoła, jak i inne sytuacje. Średni wiek, w którym uczniowie przyznają się do pierwszego kontaktu z narkotykami jest niewiele wyższy niż w przypadku papierosów i alkoholu i wynosi ok. 15 roku. Zdecydowana większość uczniów mających kontakt z narkotykami (83,3 %) deklaruje, że do pierwszych prób z narkotykami przyczyniła się namowa znajomych. Spośród wszystkich badanych uczniów - tylko 13 % wie gdzie można kupić narkotyki, choć jak stwierdzają badani - nie jest to już tak łatwe jak w przypadku papierosów czy nawet alkoholu. Dla ¾ badanych zakup narkotyków leży poza zasięgiem ich możliwości i jest to według nich najtrudniejsza do zdobycia substancja psychoaktywna. Wszyscy uczniowie przyznający się do kontaktu z narkotykami deklarują, iż czynią to okazjonalnie. Zdecydowana większość badanych (75,8 %) nie zna nikogo, kto używałby narkotyków.

Z danych uzyskanych z Komisariatu Policji w Widawie za 2011 r. wynika, iż odnotowano znaczny spadek dynamiki wszystkich przestępstw, w tym przestępstw narkotykowych ( w 2011 r. - 9, w 2010 r. - 12, w 2009 r. - 23). Przestępczość narkotykowa na terenie gminy wiąże się ściśle z dyskoteką „Protector" w Brzeskach, która przyciąga setki młodych ludzi. Można zaryzykować tezę, że środki odurzające będą obecne w życiu w coraz większej liczbie młodych ludzi. Eksperymentowanie z narkotykami jest jedną z form zachowań autodestrukcyjnych wynikających z poczucia zagubienia, nieporozumienia, buntu wobec norm i wartości świata dorosłych.

## Rozdział 5.
## CELE PROGRAMU

1. Głównym celem programu jest ograniczenie używania narkotyków oraz związanych z tym problemów.

2. Cele szczegółowe to:

1) podjęcie wielopłaszczyznowych i interdyscyplinarnych działań mających na celu zapobieganie wszelkim uzależnieniom przez redukcję dostępności i zapotrzebowania na substancje narkotyczne, a przede wszystkim przez pracę profilaktyczną w środowisku lokalnym;

2) stworzenie systemu działań profilaktycznych, adekwatnego do istniejącej na terenie gminy skali potencjalnego zagrożenia narkomanią w celu wyeliminowania lub przynajmniej redukcji czynników prowadzących do uzależnienia;

3) zainicjowanie długofalowego procesu edukacji społecznej polegającego na systematycznym i rzetelnym dostarczaniu fachowej wiedzy wszystkim podmiotom zainteresowanym tematem zagrożeń związanych z narkomanią i uwrażliwienia na wczesne oznaki uzależnienia oraz informowanie o dostępnych formach pomocy;

4) uświadomienie i pozyskanie społeczeństwa do zasadności prowadzonych kampanii i przedsięwzięć edukacyjnych i profilaktycznych w przedmiocie uzależnienia od środków odurzających i narkotyków;

5) stworzenie systemu przeciwdziałania narkomanii poprzez nawiązanie międzyinstytucjonalnej, merytorycznej współpracy różnych instytucji, jednostek organizacyjnych, stowarzyszeń oraz organizacji społecznych, m.in. w celu realizacji programów edukacji zdrowotnej, zmierzających do modyfikowania stylu życia, propagowania zdrowego stylu życia wolnego od narkotyków i innych używek, szczególnie wśród dzieci i młodzieży;

6) organizowanie alternatywnych miejsc twórczego spędzenia wolnego czasu dla dziecii młodzieży - szczególnie z grup podwyższonego ryzyka.

## Rozdział 6.
## ZADANIA I METODY REALIZACJI PROGRAMU

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem poprzez:

1) prowadzenie porad i konsultacji dla osób uzależnionych i eksperymentujących z narkotykami oraz prowadzenie działań motywujących do podjęcia terapii i ograniczenia szkód w związku z używaniem narkotyków;

2) wspieranie działalności środowiskowej wzajemnej pomocy osób z problemami narkomanii;

3) udzielanie pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej osobom uzależnionym i zagrożonym uzależnieniem przez specjalistę uzależnień;

4) pomoc psychospołeczna dla dzieci i młodzieży eksperymentującej i nadużywającej narkotyków;

5) rozpowszechnianie informacji za pomocą ulotek, plakatów, broszur dotyczących narkomanii;

6) stwarzanie osobom uzależnionym warunków uczestnictwa w zajęciach terapeutycznych prowadzonych przez Specjalistyczną Poradnię Odwykową w Łasku.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii i osobom uzależnionym dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym pomocy psychospołecznej i prawnej, pomocy społecznej i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób poprzez:

1) opiekę nad dziećmi poprzez funkcjonowanie świetlic szkolnych oraz świetlic środowiskowych w Sędziejowicach, w Marzeninie i w Pruszkowie;

2) udzielanie niezbędnej pomocy rodzinom, w których występują problemy narkomanii i osobom uzależnionym /pomoc psychospołeczna i prawna/ - wiodąca rola Punktu Konsultacyjnego przy GOPS w Sędziejowicach;

3) zapewnienie niezbędnej pomocy rodzinom przez GOPS poprzez udzielanie zasiłków, pomocy rzeczowej i dożywianie dzieci;

4) dokonywanie diagnozy sytuacji w rodzinach dotkniętych problemem narkomanii (pracownicy GOPS);

5) pomoc w zorganizowaniu aktywnych form wypoczynku dzieci i młodzieży /szkoły, GOK,GOPS, organizacje społeczne, parafie/, a także zajęcia o treści profilaktycznej i różne formy zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży w czasie przerwy zimowej i w czasie wakacji;

6) nawiązanie współpracy z GOPS w Sędziejowicach w zakresie udzielania przez tą instytucję pomocy społecznej osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego oraz przekazywanie przedmiotowych informacji osobom uzależnionym i członkom ich rodzin;

7) wsparcie działań w ramach ogólnopolskiej kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”i „Postaw na Rodzinę”;

8) prowadzenie badań ankietowych dotyczących problematyki uzależnień.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii poprzez:

1) organizowanie i finansowanie programów profilaktycznych w szkołach skierowanych do uczniów, nauczycieli i rodziców;

2) wykorzystanie do prowadzenia działalności informacyjnej i edukacyjnej wywiadówek, spotkań z rodzicami, różnych form wypoczynku letniego i zimowego, zajęć prowadzonych w świetlicach szkolnych i środowiskowych;

3) szkolenie osób współpracujących przy realizacji programu i realizujących zadania tego programu;

4) udostępnianie wszystkim zainteresowanym materiałów informacyjnych, poglądowych i propagandowych z zakresu problematyki uzależnień;

5) prowadzenie konkursów wiedzy o zdrowiu wśród dzieci i młodzieży;

6) udział w lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych związanych z profilaktyką narkotykową i rozwiązywaniem problemów społecznych dotyczących uzależnień;

7) organizowanie spotkań z osobami mogącymi dać świadectwo swoich własnych traumatycznych przeżyć związanych z uzależnieniem narkotykowym oraz ze znanymi postaciami cieszącymi się powszechnym szacunkiem i autorytetem, których stanowisko wobec stosowania narkotyków i innych używek jest wyważone i racjonalne;

8) tworzenie warunków do rozwoju organizacji młodzieżowych, kół zainteresowań i innych form działalności pozalekcyjnej, będących korzystną ofertą zagospodarowania czasu wolnego;

9) zakup, opracowywanie i wydawanie materiałów informacyjno - edukacyjnych oraz materiałów do prowadzenia zajęć profilaktycznych i terapeutycznych w szkołach, GOK, GBP, upowszechnianie materiałów edukacyjnych o tematyce antynarkotykowej / plakaty, ulotki, informatory, książki, filmy/;

10) współorganizowanie szkoleń z zakresu rozwiązywania problemów narkomanii dla poszczególnych grup zawodowych z terenu gminy: pracownicy oświaty, policji, pomocy społecznej, administracji samorządowej, instytucji kultury, itp.;

11) promowanie zdrowego stylu życia wolnego od narkotyków i innych używek oraz różnych form aktywnego spędzania wolnego czasu poprzez:

a) inicjowanie i organizowanie imprez sportowych i rekreacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych,

b) organizowanie atrakcyjnych form czynnego wypoczynku: rajdy, wycieczki krajoznawcze, biwaki, festyny, itp.,

c) popularyzowanie placówek o charakterze otwartym /np. klubów, świetlic/;

12) realizowanie elementów profilaktyki podczas festynów, różnego rodzaju imprez i spotkań.

4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii poprzez:

1) współpracę samorządu z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w realizacji programu;

2) udzielanie pomocy organizacyjnej i materialnej organizacjom społecznym, których celem jest krzewienie abstynencji od środków psychoaktywnych, wspieranie organizacyjne i finansowe instytucji i stowarzyszeń działających na rzecz ochrony zdrowia oraz stwarzających szanse powrotu osób uzależnionych do normalnego trybu życia;

3) współpracę z instytucjami i stowarzyszeniami kulturalnymi, sportowymi, turystyczno krajoznawczymi i oświatowymi w zakresie zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz udzielanie im pomocy finansowej dla stworzenia właściwych warunków lokalowych, sanitarnych oraz sprzętowych do prowadzenia tej działalności;

4) współpracę z policją w celu prowadzenia wspólnych działań profilaktycznych wynikających z ustawy o policji i przedmiotowej ustawy:

a) przeciwdziałanie rozprowadzaniu narkotyków wśród dzieci i młodzieży,

b) dokonywanie stałych i seryjnych kontroli miejsc szczególnie narażonych na działalność dealerów narkotykowych / szkoły, lokale gastronomiczne, place zabaw, dyskoteki, itp./;

5) współpracę ze służbą zdrowia - pomoc merytoryczna dla lekarzy oraz dostarczanie materiałów na temat istoty uzależnienia od narkotyków;

6) wspomaganie działań parafii służących rozwiązywaniu problemów narkomanii, w tym zagospodarowanie czasu wolnego w okresie ferii i wakacji.

## Rozdział 7.
## POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Środki finansowe na realizację poszczególnych zadań ujętych w programie określane są przez Radę Gminy Sędziejowice w uchwale budżetowej na dany rok; środki te pochodzą: z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, na realizację zadań własnych gminy, pozyskane od sponsorów i dotacje celowe na realizację zadań z zakresu problematyki uzależnień.

2. Raport z wykonania w danym roku gminnego programu przeciwdziałania narkomanii Wójt Gminy Sędziejowice sporządzi i przedłoży Radzie Gminy Sędziejowice w terminie do 31 marca następującego po roku, którego raport dotyczy.

3. Informację z realizacji działań wynikających z programu w formie ankiety przesyłana będzie do Krajowego Biura do Spraw Narkomanii w terminie do 15 kwietnia roku następnego po roku, którego dotyczy sporządzona informacja.